

Теоретичний етап для методичного об'єднання експериментальної школи вимагає узгодженої спільної роботи дослідників-науковців і вчителів-практиків.

Практичний етап в роботі методичного об'єднання учителів починається з проведення контрольних робіт, підведення підсумків константувального експерименту та підготовки експериментального етапу розроблення, обґрунтування необхідності зміни існуючих підручників у напрямку їх осучаснення, втілення в них ідей «справедливої», Нової освіти XXI ст..

На експериментальному етапі в процес формування змісту нових, відповідних до справедливої, Нової освіти XXI ст. включаються учні, від сприйняття якими нових ідей залежить досягнення результату «осучаснення» підручників. Не всіх учнів вдається переконати в необхідності закінчити школу з цілісною, екологічною свідомістю, цілісним світорозумінням, природовідповідно високим інтелектом і життєствердним національним образом світу. Вони знають вимоги ЗНО, в яких не фігурують ці терміни, і деякі з учнів намагаються якомога менше часу витратити на виконання завдань, які перед ними ставлять учителі-експериментатори. Питання експериментальних досліджень в напрямку впровадження справедливої, Нової освіти, створення відповідних їй підручників має бути вирішено на рівні МОН, а не тільки Указу Президента України №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».

Ключові слова: сучасні підручники; справедлива, Нова освіта; методичне об'єднання учителів експериментальної школи; пошуково-моделювальний, експериментальний етапи.

Список літератури

1. Указ Президента України №722/2019. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Президент України В. Зеленський. – 30 вересня 2019 р. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825> .
2. Weizsaecker E., Wijkman A. Римский клуб, юбилейный доклад. Вердикт: «Старый Мир обречен. Новый Мир неизбежен!» («Come On!») [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://matveychev-oleg.livejournal.com/6653054.html> .
3. Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти. Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України – 2012 – №4-5, лютий. – С. 3-56.

Калініна Г. М.,

аспірантка,

Інститут педагогіки НАПН України,

м. Київ, Україна

КРАУДФАНДІНГ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ У ЗМІСТІ ПІДРУЧНИКА ДЛЯ КЕРІВНИКА ОСВІТИ

Проблематика підручника для керівника освіти має враховувати професійні потреби, специфіку їх організаційно-економічної діяльності та відображати зарубіжний досвід ефективних практик альтернативного фінансування, соціокультурні економічні проекти, громадські ініціативи щодо їх втілення, «можливості застосування краудсервісних технологій у державній і соціальній сферах, зокрема в управлінні освітою для гармонізації відносин «громадяни-суспільство-держава», модернізації державно-громадського управління...» [1, с. 65].

Завдяки розвитку сучасних ІКТ-технологій та Інтернету сьогодні у фінансовій сфері існує багато напрямів альтернативного кредитування, що дають змогу просувати нові

інноваційні, як некомерційні – соціально-культурні, благодійні, – так і бізнес-проекти. Одним із таких нових напрямів співпраці є краудфандінг.

Краудфандінг (англ. *crowdfunding*, crowd – «група, гурт, юрба», *funding* – «фінансування», тобто «фінансування групою» чи «народне фінансування») – це співпраця людей, які добровільно об'єднують власні кошти або інші ресурси разом, здебільшого через Інтернет, аби підтримати задуми інших людей та їхні інноваційні ідеї. Це може бути підтримка креативних людей з боку поціновувачів чи фанів, підтримка політичних кампаній та акцій, фінансування стартапів, малого бізнесу чи виробництва новітнього продукту, створення вільного програмного забезпечення, а також матеріальна чи нематеріальна допомога постраждалим від стихійного лиха [3]. Інакше кажучи, краудфандінг – це форма альтернативного фінансування, що дозволяє творчим особистостям, підприємцям, акторам, митцям, співакам, спортсменам, режисерам, громадським активістам залучати кошти від великої кількості людей, здебільшого незнайомих, для втілення власних ідей та винаходів.

У Республіці Білорусь найбільш успішними краудфандінг-платформами є *Вулик (Ulej, <https://ulej.by/>)* і *Талакакошт (Talaka, <https://www.talaka.org/>)* [4]. Це майданчики благодійної спрямованості, на яких представлені здебільшого соціально-культурні проекти і все, що пов'язано з національно-культурною ідентичністю, а збір коштів не передбачає одержання прибутку вкладниками. Така форма краудфандінгу є сьогодні найпоширенішою в Білорусі. Ознайомлення з краудфандінг-проектами на зазначених платформах може надати багато цікавої інформації про виникнення самої ідеї проекту та подальшої її реалізації в житті, а також надихнути на запозичення деяких із них для адаптації та втілення в Україні. Так, на платформі Вулик проект «Зниклий безвісти» (<https://ulej.by/project?id=83074&tab=about>) має на меті створення інформаційної платформи (сайту) з надання допомоги в пошуку зниклих людей, як у місті, так і в інших місцевостях у всій країні. Завдяки своєчасному інформуванню населення про зниклих людей фактично за п'ять років свого існування (в соціальних мережах) додому змогли повернутися близько 200 осіб. Тож створення окремого сайту ще більше розширить опції допомоги через проведення вебінарів, автоматичне та оперативне створення орієнтувань на зниклих людей з можливістю сортування за регіонами.

Як відомо, Біловезька пуца є «візитівкою» Республіки Білорусь (<https://youtu.be/SzMBIu8XLc0>). Тож метою проекту «Міфи Біловезької пуци в мобільному додатку» (<https://ulej.by/project?id=827833>) є підтримка та збереження історико-культурної спадщини найстарішого лісу Європи, створення цікавих і різноманітних онлайн-путівників за міфологією Біловезької пуци задля більшого залучення туристів до країни. Створена інтерактивна карта Біловезької пуци (forestspace.eu) надає змогу не тільки гуляти в цьому чарівному місці, а й зазирнути у світ стародавніх слов'янських міфів. Проект «Palchys»: суспільно-політична діяльність в Білорусі» (<https://www.talaka.org/projects/2802/about>) на платформі Талакакошт має на меті організацію масштабних громадських кампаній проти ворожої до Республіки Білорусь пропаганди з боку деяких російських медіа, формування білоруської нації та громадянського суспільства, розвиток незалежного медіапростору країни, а також дає змогу займатися історичним просвітництвом, намагаючись максимально зацікавлювати більше коло людей.

На особливу увагу заслуговує проект безкоштовних курсів білоруської мови «Мова Нанова» (<https://www.talaka.org/projects/1873/overview>). Загалом сам проект не є чимось новим або інноваційним, адже згадані курси успішно проводять уже три роки в Білорусі в 15 містах, але на сьогоднішній день курси не мають постійного джерела фінансування, діяльність здійснюється тільки на добровільні пожертви людей. Тому автори проекту звернулися до фаундерів за допомогою в витратах, як-от: оренда приміщень, канцтовари, кавпаузи, оплата праці бухгалтера, випуск промо-продукції, тощо. Окрім цього, планується відкривати безкоштовні курси в нових містах країни та розвивати чинний сайт

(www.movananova.by), де вже зараз міститься більше 150 безкоштовних занять з білоруської мови, а також найбільша в світі «медiateка» білоруської мови [2].

Тож, резюмуючи, зазначимо, що зарубіжний досвід застосування мікрокредитування є успішним та переконливим у реалізації краудфандінг-проектів, бо сприяє зменшенню залежності від традиційних фінансових інститутів та надає змогу в реалізації соціально-культурних та економічних інновацій. У Республіці Білорусь краудфандінг є досить новим явищем, оскільки традиції інвестування в пострадянських країнах були фактично відсутні.

Сьогодні краудфандінг в Білорусі має переважно соціально-культурну спрямованість, суспільство охоче фінансує проекти, які змінюють культурне середовище – звичаї, традиції, артефакти, символи, епос – та сприяють прогресивній зміні цінностей білоруського суспільства. Також у Республіці Білорусь, як і в інших країнах пострадянського простору, необхідно адаптувати законодавство для розвитку та більш широкого застосування краудфандінгу.

Ключові слова: талакошт, спільнокошт, краудфандінг, добровільні пожертви, краудфандінг-платформами.

Список літератури

1. Калініна Г.М. Краудсорсинг як інноваційна технологія громадсько-державного управління в освіті. Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки, 2016. № 5. С.65-72.
2. Краудфандінг-платформ для фінансування культурних ініціатив. 2017. *British Council. Культура и креативность*. <https://www.culturepartnership.eu/article/10-crowdfunding-platforms>.
3. Краудфандінг. *Wikipedia*. 2019. URL:<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%80%D0%B0%D1%83%D0%B4%D1%84%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B3>.
4. Мелехина М. Краудфандінг в Беларусі: площадки, перспективи, мировой опыт. 2015. Myfin.by. URL: <https://myfin.by/stati/view/5478-kraudfanding-v-belarusi-ploshhadki-perspektivy-mirovoj-opyt>.

Калініна Г. М.,
аспірантка,

*Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

Малюга М. М.,

*науковий співробітник відділу економіки та управління загальною середньою освітою,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

АУТСОРСИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИТРАТ У ПІДРУЧНИКУ ДЛЯ КЕРІВНИКА ОСВІТИ

Виклики та багатовимірність розвитку сучасного суспільства, громадянського, вільного, демократичного, інформаційного та технологічного, детермінують застосування сучасних інструментів для покращення якості управління усіх соціальних сфер та якості людської життєдіяльності. Це зумовлює розгляд у змісті підручника для керівника сфери освіти сучасного інструменту – аутсорсингу, «впровадження якого спрямоване як на підвищення ефективності дій керівників, так і конкурентоздатності й іміджу інституцій, які вони очолюють.

Кожен навчальний заклад являє собою складний «організм», який складається з десятків розрізнених елементів. Для налагодження повноцінного, ефективного процесу навчання такому «організму» потрібна значна кількість кваліфікованого персоналу. У західних країнах